

## japanoldal.net

### *Japanisztikai internetes tartalomkészítő projekt az online elérhető japán vonatkozású tartalmak tantermi, közösségi felderítésére, értékelésére és megosztására*

*Az interneten egyre többet lehetett olvasni a különböző online közösségi szolgáltatások (del.icio.us, Blinklist, Digg, stb.) sikereiről. 2006. nyarán merült fel az ötlet, hogy egyetemi óra keretében jól lehetne alkalmazni az internetes technológiák egy részét és egy portált létrehozva, azon keresztül jó együttműködést tudnánk kialakítani a hallgatókkal.*

**A**z igény világosan látszott, hiszen ha megnézzük a világhálót, sajnálattal tapasztalhatjuk, hogy nem nagyon találunk szakmai közösség által létrehozott és ellenőrzött tartalmakat, portálokat, noha a keleti nyelvek és kultúrák iránti kereslet évről-évre nő. Az pedig külön kihívást jelentett, hogy hogyan tudjuk ezt kivitelezni a hallgatók segítségével, közreműködésükkel.

A tanulmányban a közös munka előzményeiről, a kezdeményezés hátteréről, a motivációs tényezőkről, az együttműködés szükségességéről olvashatunk, valamint a szerepéről a képzésben. Számot adunk a hallgatói visszajelzésekről és némi statisztikai adattal is szolgálunk.

Az oldalismertető befogadásához szükséges portál fejlesztése több hónapot vett igénybe, beleértve a megfelelő rendszer megtalálását, kipróbálását, a különböző modulok kiválasztását, kipróbálását és testreszabását, valamint egy a végsőhöz közeli változat elkészítését.

A szeptemberi kezdéskor először intranetben gondolkoztunk. Ennek egyik oka, hogy nem volt internetes tapasztalatunk, másrészt először nem feltétlenül akartuk az általunk létrehozott tartalmat azonnal közzétenni.

Azonban igen rövid időn belül nyilvánvalóvá vált, hogy az órai keretek között nem fogunk tudni haladni, mivel az órákon rendkívül kevés oldalismertetőt tudtunk létrehozni. A hallgatók nagy része ezen felül nem tudott minden órára eljönni. Így felvetődött az igény az interneten keresztüli munkavégzésre. Ennek az igénynek megfelelően szolgáltatót kerestünk – sajnos az egyetemi szerverek használata nem volt azonnal kivitelezhető –, és feltettük az alkalmazást egy részben jelszóval védett, azonban bárki által látogatható és olvasható tárterületre.

Ezzel együtt már arra is kíváncsiak lettünk, hogy vajon hány olyan látogatónk lesz, akiket nem is ismerünk és érdekelhet a munkánk.

Az általunk létrehozott tartalmaknál lényegesnek gondoltuk a valódi nevünk megadását, ezzel egyrészt komolyabbá tettük az általunk létrehozott tartalmat, másrészt referenciául is szolgál a projektben résztvevő hallgatóknak a projektben részvétel, ugyanis a legnagyobb online keresőszolgáltatásban kereshetővé és megtalálhatóvá válnak. És tulajdonképpen munkavállalásnál, referencia adásánál már fontos tényező lehet, hogy az adott illető megtalálható-e az internetes keresőkben. Ha pedig mindez szakmai közegben jelenik meg, mindenképpen pozitív tényező.

A valódi néven regisztráció és használat az online közösségépítéskor is hasznos, hiszen egymást jobban be tudják azonosítani a felhasználók a valódi nevük alapján és be tudják jelölni egymást, mint ismerősök. Ez azzal az előnnyel is jár, hogy egy beépített funkció segítségével megtudhatjuk, hogy az ismerőseink milyen oldalismertetőkre szavaztak, vagyis mit tartanak jónak.

### A kísérleti projekt lényege

Sajnálatos módon nagyon kevés, sőt, tudomásunk szerint nincs az interneten elérhető japán vonatkozású tematikus navigációs portál. Noha különböző próbálkozások persze léteznek, átfogó, kimondottan csak a japán kultúrára kihegyezett szolgáltatásról nincs tudomásunk. A japánul tanulók száma pedig évről évre folyamatosan, dinamikusan növekedik. Az intézményi keretek között japán nyelvet tanulók száma 2005-ben elérte a 1200 főt (Saito Masumi: *Áttekintés a magyarországi japánnyelv-oktatásról és Japán-kutatásról*, Japán Alapítvány, 2005). Az interneten rendkívül nagy mennyiségű és széleskörű online tartalom található, a japán nyelvre specializálódott oldalak száma, mind angol, mind japán nyelven rendkívül nagy. Találhatunk online szótárakat, nyelvtanító portálokat, szolgáltatásokat, enciklopédiákat, különböző tudástárakat, de neten van a rengeteg japán oktatási és kutatási intézet, kormányzati, vagy civil szervezet is. A japán nyelvű, interneten elérhető online tartalom igen széleskörű és nagy mennyiségű, kézenfekvő tehát ennek valamilyen módon történő módszeres rendszerezése, navigációs célú ismertető írása és értékelési mechanizmus beépítése a rendszerbe, hogy idővel szűrhetőek legyenek a jó minőségű oldalak.

Ilyen előzményekkel, háttérrel és problematikával kezdtünk el a kísérleti projekt megvalósításán gondolkodni.

Tulajdonképpen több erőforrás adta volt a projekt kivitelezéséhez, így a humán erőforrás a tettere kész hallgatók személyében, a technológiai háttér egy a japán kormánytól ajándékozott pályázaton elnyert számítógépes oktatási és kutatási környezet – mely különböző feladatok megvalósítására várt.

A projekt koncepciója, hogy oktatói irányítás mellett, aktív hallgatói részvétellel, számítógépes feldolgozással, intézményen belüli és intézményen kívüli munkával dolgozunk fel lehetőleg minél több interneten elérhető japán vonatkozású weboldalt. A résztvevő hallgatók között több tanár szakos hallgató is volt, akik nem csak oldalismertető íróként voltak jelen, hanem jövőbeli, hasonló, főként tantermi projektek potenciális kivitelezőjeként is. Ennél fogva a szeminárium egy fajta minta szemináriumnak is tekinthető.

Manapság egyre több online szakmai fórumon olvashatunk és hallhatunk az ún. web 2.0-ás technológiák és módszerek tantermi és oktatásbeli felhasználásáról. A web 2.0 technológiák és módszerek alatt én a közösség által, együttműködve, adott cél érdekében, egymás munkáját kiegészítve, javítva, értékelve történő online munkát, tanulást, kutatást értem, vagyis közösségi részvételen alapuló alkotást, közreműködést. Ezzel a projekttel ezt valósítottuk meg. Kezdetől fogva olyan rendszer felépítése volt a cél, mely kiszolgálja a több hallgató általi munkavégzést, jelszóval védett, szöveges és képi információk felvitelére és szerkesztésére is alkalmas tartalomkezelő alkalmazás, mely fejlett taxonómia kezelő alapfunkcióval bír, vagyis tetszőleges számú és mélységű tartalom címkézését tesz lehetővé és rugalmasan, tetszőleges módon lehet gyúrni, faragni, testre szabni.

### **Miért van szükség hasonló közösség és együttműködés alapú projektekre a tantermi oktatásban?**

Tulajdonképpen a felsőoktatási rendszer nem elég rugalmas a hallgatók igényeinek kielégítését tekintve, vagyis a sokszor dinamikus tanulók, az idejüket rugalmasan beosztó és kezelő hallgatók kénytelenek frontális oktatási módszerekkel zajló órákon részt

venni. Sokszor kezelhetetlen mennyiségű információval találkozunk, rövid idő alatt kell megtanulniuk az óra anyagát, amit ráadásul nem tudnak azonnal alkalmazni, így a megszerzett tudásuk viszonylag hamar elvész – révén elfelejtik azt. Az idő múlásával pedig a hallgatók inkább fogják azt érezni, hogy sok időt elveszítettek haszontalan, meg nem maradó dolgok tanulására.

Az együttműködésen alapuló, projekt jelleggel végrehajtott aktív tanuláshoz is felfogható órávezetés ehhez nyújt alternatívát, megadva a lehetőséget a hallgatóknak, hogy megkeressen egy adott információt, feldolgozza és közkinccsá tegye, a mások által feldolgozott és közzétett információt értékelje és a közösség által létrehozott tartalmat hosszabb távon is használni tudja – esetleg akár évekkal a tanulmányainak befejezése után, a tudásának aktiválása végett.

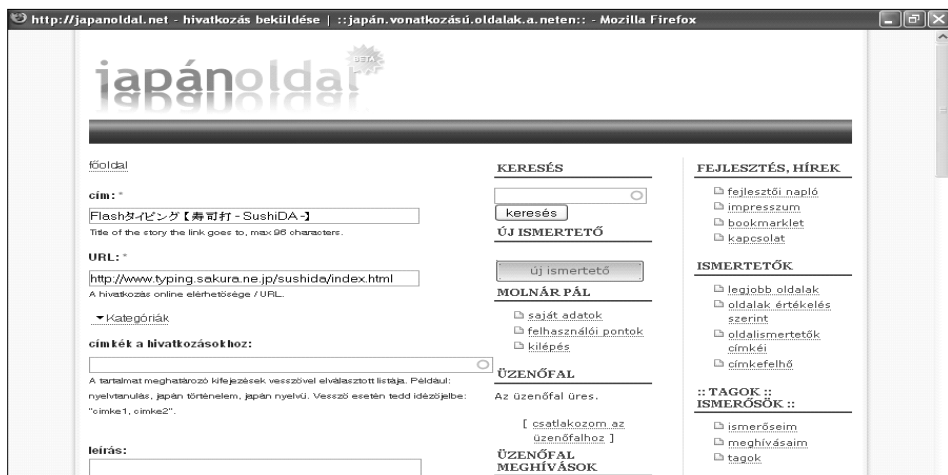
### A projekt szerepe a képzésben

A hasonló együttműködéses, tartalom létrehozás óráknak fontos szerepe lehet a frontális oktatás kiegészítésében, az ott tanult ismeretek gyakorlatba ültetésében, a hallgatók általi tudás létrehozásban. Speciális, akár tematikus adatbázisok, weboldal és könyvismertető, bibliográfiai tudástár, stb. hozhatók létre viszonylag rövid idő alatt – természetesen kizárólag jó technológiai, módszertani és humán szervezés mellett.

### A projekt megvalósulása

#### *Résztevők, a munkavégzés gyakorisága, közreműködés helyszíne*

A projekt szeptember végén indult 6 személlyel, péntekenként találkoztunk délelőtt 10-kor, ezeken az órákon rendszerint 3–4 ember volt jelen. Volt, aki úgy értelmezte az otthonról, vagy internetkávézóból bedolgozást, hogy nem kell órára bejárnia, azonban az is kiderült, hogy minél kevesebbszer jött el valaki, annál kevésbé motiválta a részvétel, lemaradt több gyakorlási lehetőségről, s ezáltal nem tudta jól elsajátítani a rendszer kezelését. Volt olyan hallgató, aki egy ültében felvitte majdnem az egész félévnyi oldalismertetőjét, majd néhány hónap múlva újra nagyobb mennyiségben és ezáltal csak néhányszor érintkezett a rendszerrel. Ezzel szemben volt, aki néhány ismertető felvitele után feladta a próbálkozást és azóta sem lépett be és nem csinált semmit. Volt hallgató, aki sokszor visszajelzett, s ezzel segítette több hibára fényt deríteni és volt, aki jobbnak látta inkább word dokumentumban elküldeni a feldolgozandó oldalak ismertetőit.



1. ábra. Új oldalismertető felvitele

A portál tartalma javarészt intézményen kívül került felvitelre, az órákon csupán 15–20%-ot tudtunk rögzíteni. A hallgatók egy része otthonról dolgozott, míg voltak, akik a Hallgatói Információs Központot választották és voltak, akik az egyetem számítógépeit használták a munkához.

## A fejlesztés szempontjai

### Tartalom

– Egyszerűen kezelhető weboldal: a tartalom publikálás blog rendszerben történjen, vagyis minimális számítógépes ismeret is elegendő legyen a rendszer használatához – ez egyébként kulcsfontosságúnak bizonyult, mert még így is voltak, akik elakadtak.

– Interaktivitás: a fő tartalomhoz hozzászólásokat, megjegyzéseket lehessen fűzni, ami által kialakulhat egyfajta kommunikáció a szerző és az olvasó között.

– [Kategorizálás: a fő tartalmat címkékkel lehessen ellátni.

– Keresés/leválogatás: a felvitt tartalmakat különböző szempontok szerint szűrni lehessen, pl. a regisztrált közösség által legjobbnak értékelt oldalak gyűjteménye, a legnépszerűbb oldalak gyűjteménye.

– A felvitt tartalmak megtalálásához nélkülözhetetlen a keresési funkció fejlesztése is, mely a teljes szövegben is és a címkekben is képes keresni.

– Az újonnan felvitt információk követéséhez fontos eszköz a tartalom szindikációja, vagyis a tartalomra előjegyzés. E funkció segítségével egy arra alkalmas olvasó alkalmazás segítségével anélkül nyomon követhetők a portálon létrehozott tartalmak, hogy el kellene látogatnunk az adott oldalra. Mindez egyértelműen sok időt és energiát takarít meg a felhasználóknak.

### Struktúra

– Képes legyen blokkok kezelésére, hogy minél több a tartalomhoz, a felhasználói élményhez, a navigációhoz szükséges elemmel lehessen gazdagítani az oldalakat.

### Kommunikáció

– Az esetleges közös munka és tanulás megkönnyítéséhez lehessen üzeneteket küldeni egymásnak a rendszeren belül.



2. ábra. A legjobb oldalak

### Megjelenés

- Sminkelhetőlegyen, hogy akár tetszetős formában is megjeleníthető legyen a tartalom.
- A kategóriák megjelenítésének egy módja az ún. címkefelhő, mely a címkék gyakorisága alapján változó méretű szavak halmaza. Ezáltal jól látható az adott kategóriák gyakorisága az ismertetőekben.



3. ábra. Címkefelhő

### Közösségi hálózatos funkciók (social networking)

- Alkalmas legyen ismerősi kapcsolatok kiépítésére, esetleg munka- és tanulói csoportok létrehozására és ápolására és egymás értékeléseinek nyomonkövetésére.
- Alkalmas legyen meghívók küldésére, esetleg kizárólag meghíváson alapuló rendszer üzemeltetésére.
- A felhasználóknak legyen lehetőségük profil oldal készítésére, ahol különböző információkat közölhetnek egymással.

### Értékelés

- Fontos a felvitt oldalismertető felhasználók általi értékelésének a lehetősége. Két módszert próbáltunk alkalmazni.
- Az egyik a digg (Digg.com: angol nyelvű, igen népszerű hírgyűjtő és értékelő online szolgáltatás) jellegű, 'egy pontot adok, mert tetszik' alapú értékelés, mely tulajdonképpen minden regisztrált felhasználónak megadja a lehetőséget, hogy adjon egy szavazatot minden egyes oldalismertetőnek, s ezáltal kiderüljön, hogy tényleg jó-e az adott oldal. E koncepció szerint, minél több szavazatot kapott egy oldalismertető, annál többen gondolják az adott oldalról, hogy hasznos az ott található tartalom, érdemes ellátogatni az adott oldalra és nem csupán spamként, vagy különböző érdekek által vezérelve került be a rendszerbe.
- Ugyanakkor hagyományos, 1–5 skálás, egérrel klikkelhető szavazás is elérhető mindegyik oldalismertetőnél.
- A felhasználók által felvitt oldalismertető számának nyomonkövetéséhez jól használható a pontgyűjtő rendszer, mely segítségével mindig jól látható, hogy ki mennyi tartalmat vitt fel a rendszerbe. Ez a motiváláskor és az osztályzásnál lényeges információ lehet, hiszen azonnal látható, hogy ki mennyire dolgozott a projekt alatt.
- Végül fontos az oldal használatának nyomonkövetése, naplózás, hogy tudjuk, mit keresnek a felhasználók, mi érdekli őket, hányan olvassák az egyes oldalismertetőket, stb.

### *Visszajelzés a hallgatóktól*

A félév első felében egy kérdőíven feltettem néhány kérdést a hallgatóknak. Érdelem-gezes választ csupán három hallgatótól kaptam. Az óra hasznosságát illetően mindenki pozitív választ adott. A hallgatókat motiválta, hogy közösségben alkothatnak, nevüket és tudásukat adják egy kezdeményezéshez, valamint hogy kreditet kapnak a munkájukért. Az, hogy teljes, valódi nevük megjelenik a saját ismertetőiknél, mindannyiuk szerint jó dolog. A portálba beépített szavazást mindenki jó ötletnek tartotta, viszont azzal kapcsolatban, hogy mégis miért nem használják, különböző válaszokat adtak: az egyik hallgató szerint: „ha van időm, azt az oldalakat feltöltésével töltöm”, „az érdeklődési körömmön kívül eső oldalakat nem nézem meg”, „még nincs benne a kultúrában = nekem is szokatlan még”, egy másik hallgató szerint: „nincs időm mások oldalait nézni”, „ nagyon sok idő felrakni, megkeresni azt is, amit én rakok fel, főleg, feltételezzük, hogy nem minden utamba kerülő oldalt rakok fel, csak olyat, amit színvonalasnak gondolok”. Volt olyan hallgató is, aki nem tartja feltétlen szükségesnek a szavazást.

Az órán résztvevő hallgatók átlagban hetente látogatták meg az oldalt. A kérdésre, hogy miért ilyen ritkán, a válasz kettős volt, egyrészt, mivel sok egyéb dolga volt és elfelejtette, másrészt mert csak akkor látta hasznát az oldalra látogatásnak, amikor speciálisan egy témában kellett megkeresnie.

Az órán résztvevő hallgatók közül csupán az egyikük vezetett interneten naplót, ő a Japánban töltött napokról számolt be blogján keresztül, mivel így egyszerűbbnek találta több embernek eljuttatni a képes beszámolóit.

Arra a kérdésre, hogy részt vesznek-e valamely online közösségben, eltérő volt a válasz, volt aki egyáltalán nem, volt aki csak levelezési listákon, mivel fárasztónak tartja az online kapcsolattartást – főleg idegenekkel –, és a személyes találkozásokat tartja jobbnak. Az a hallgató, aki hosszabb ideig tanult Japánban, beszámolt japán legnagyobb és legnépszerűbb online közösségéről, a Mixiről, melynek kint tagja volt. Mellesleg ő volt a legnyitottabb és legdinamikusabb az egész csoportban.

### **Következtetések, zárszó**

A projekt során, majd a félév befejeztével igen sok kérdéssel, problémával találkozunk, melyek többségét sikerült megoldanunk. Igen fontos, hogy a hallgatók nyitottak voltak a kezdeményezésre és nyitottak is maradtak mindvégig. Tanárként óriási nyitottságra volt ehhez szükség és a technikai tudás is igen fontosnak bizonyult, enélkül bajos lett volna levezényelni a projektet. Ez részben kiküszöbölhető azonban informatikai támogatással, vagyis nem feltétlenül kell egy tanárnak értenie a webes fejlesztésekhez, ekkor viszont kell egy szakember, aki a fejlesztéstől kezdve a portál üzemeltetéséig mindvégig motiválható, elérhető és elég rugalmas az együttműködéshez.

Kérdés, hogy egy következő csoportot mennyire tudunk majd motiválni, hogy csatlakozzanak ehhez a már működő projekthez, és más hasonló alkalmazások mennyire fogják túlszárnyalni az általunk felépített online szolgáltatást. Középtávon kérdéses, hogy mennyire tud életképes maradni a projekt, az interneten egyre több hasonló szolgáltatás érhető el, reményeink szerint fontos viszont a szakmai közösség kialakulása, a közös munka, egymás megismerése, az internetes jelenlét megalapozása, melyek mind hosszútávú tényezők.

### **Függelék**

#### *Statistikai adatok*

A rendszer használatának naplózására több módszert alkalmaztunk. Egyrészt adott volt egy a portálba épített statisztikai modul által rögzített adathalmaz, másrészt a Google naplózási szolgáltatását is igénybe vettük.

A portál belső statisztikája alapján 531 oldalismertetőt vittünk fel 2006. október 8. és december 25. között, 5 hozzászólást fűztek a hallgatók az ismertetőkhöz – vagyis ezt a funkciót szinte senki nem használta –, és 78 felhasználónk van december végén. Érdekes, hogy ebből a felhasználói bázisból 7-en a portálon regisztráltak magukat, vagyis ők valószínűleg a japán kultúra iránt érdeklődő olyan személyek lehetnek, akik vették a bátorságot és regisztráltak magukat ebbe a tulajdonképpen még fejlesztés alatt álló, iskolai projekt keretein belül létrejött alkalmazásban. Ez jelzés értékű lehet a hasonló projektek által létrejövő alkalmazások, projektek életképességének bizonyításakor.

Ennél érdekesebbek a Google Analytics által nyilvántartott adatok.

#### *Látogatók, látogatások és oldalletöltések*

Eszerint 2006 október 10. és december 25. között összesen 1004 egyedi látogatója volt a portálnak, ez napi átlag 13 látogatót jelent. A portált 1371 alkalommal (napi átlag 18 alkalommal) látogatták meg, 8395 oldalt töltöttek le (napi átlag 109 oldalt). A naplózott adatok alapján 682 abszolút egyedi látogatónk volt.

#### *A látogatók országokénti eloszlása*

	<i>Alkalom</i>
Magyarország	1217
Japán	39
Izrael	23
USA	13
Románia	11
Németország	9
Kanada	9
Ausztria	6
Szlovákia	6
Egyesült Királyság	4

A látogatók által használt operációs rendszer nyelvi ballításairól a következő információk állnak rendelkezésre: 59% magyar nyelven, 22% angol nyelvű, 16% pedig japán nyelvű nyelvi beállítás alatt látogatott el a portálra.

#### *A leginkább keresett címkék*

	<i>Alkalom</i>
online szótár	30
japán-angol szótár	24
angol-japán szótár	21
népszerű oldalak	20
ismertető listája	18
magyar nyelvű	15
tanulási segédlet	14
falun dafa	14
japán irodalom	14
Terebess	13
ösztöndíj	12
tanulási segédlet	11

#### *Böngészők, látogatók által használt operációs rendszerek és sávszélesség*

A látogatók 50.55%-a Internet Explorer-t, 46.02%-a Firefox-ot, 1.6% Mozilla, 1.09% Opera-t használtak, de akadt Safari, Netscape és Konqueror használó is. A Windows valamelyik verzióját 98.83%-a használta, 0.58% Linux-ot és 0.44% Macintosh-t. A Windows felhasználók 96.88%-a XP használó. A látogatók többsége Windows XP-re telepített Internet Explorer 6 alatt böngészett (45%), ezt követik a Windows XP alatt futó Firefox 2.0 használói (19.62%). A látogatók 86.36%-a szélessávú internet hozzáféréssel rendelkezik.